

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,55 zł.
Z odnośniami i w agencjach	2,65 „
Na poczcie, już z odnośniami	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji	7,65 „
Na poczcie, już z odnośniami	8,87 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części — — — kwoty abonamentowej. — — —

OGŁOSZENIA:

na 4 stronach 6 lam. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczyby w guld-nach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tutejszej. Terminowego ogłoszenia — — — się nie gwarantuje. — — —
Ogłoszenia przyjmują się do godz. 9 przed poł.

Poniedziałek: Stefana Kr.
Wtorek: Joanny Fr.

CHOJNICE, wtorek dnia 21. sierpnia 1928 r.

Słońca wachód 4.50 zachód 19.15
Księżyc wachód 9.55 zach 20.56

Czy wróg Kościoła może być Prezydentem w Polsce?

Ogromny niepokój wywołują w Polsce nieodwołane dotąd wieści, jakoby przerobiona konstytucja polska zamierzała zaprowadzić wybór Prezydenta Państwa w przyszłości przez powszechne głosowanie a więc sposobem, jak się odbywają wybory do Sejmu i Senatu. Nie wierzymy, ażeby miarodajni nasi politycy zamierzali zaprowadzić istotnie podobny sposób wyborów Prezydenta. Częściowe uspokojenie daje nam rezolucja, powzięta na ostatnim zjeździe legionistów we Wilnie, którą w zeszłym numerze podaliśmy, a która powiada, że legioniści dokonają takiej zmiany ustroju, która państwu zapewni szpizową moc, a wiekopomne dzieło marszałka Piłsudskiego po wszystkie czasy utrwali. Ten ustęp nie wygląda zatem, jakoby wybór Prezydenta Państwa miano wydać na łaskę politycznych namiętności przez powszechne głosowanie.

W gazetach narodowo - katolickich mieści się artykuł, który zwraca uwagę na niebezpieczeństwo wyboru wroga Kościoła św. na Prezydenta Państwa w tym razie, gdyby przy obecnej ordynacji wyborczej wybierano go przez powszechne głosowanie. Niebezpieczeństwo takiego wyniku wyboru polega na zestawieniu głosów, oddanych przy ostatnich wyborach do Sejmu.

Przy wyborach tych oddano ogółem 11 milionów 408 tys. głosów, z czego na stronnictwa, które głosowały za Polakiem i Katolikiem na Prezydenta Państwa, przypadłoby 4 miliony 717 tys. 647 głosów. Ta ilość głosów została oddaną na Blok rządowy, na stronnictwo narodowe, katolicką Unję, Blok lewicy Partji Pracy, idący z rządem, na Narodową Partję Robotników, na Piast i chadecję i na monarchistów.

Reszta, to jest 6 milionów 690 tys. 571 głosów oddaną została na stronnictwa klasowe robotnicze i chłopskie oraz na mniejszości i komunistów. Na same mniejszości padło około 3 milionów głosów i przeszło milion na komunistów.

Jakże przy takim stos. głosujących można myśleć o wyborze dobrego Katolika na stanowisko Prezydenta Państwa, nie mówiąc już wcale o jego przekonaniach politycznych. Jakże byłoby zaś następstwa takiego wyboru, jeżeli się zważy, że według nowej konstytucji Prezydent Państwa ma otrzymać większe prawa, niż je posiada dotąd? Jeżeli na marszałka Sejmu katolickiej Polski mógł zostać wybrany socjalista Daszyński, to dla czego przy powszechnym głosowaniu nie miał być zostać wybrany na Prezydenta Rzeczypospolitej socjalista Czapiński, „Wyzwoleniec” Putek, lub którykolwiek inny wróg Kościoła św. i wróg narodowej Polski, opartej na tysiącletniej jej kulturze i wspomnieniach? Nie trzeba w dodatku zapominać, że przecie mamy i w „Jedynce” liberałów, którzy jak to wykazało głosowanie za religią w szkole, wyznają masonskie zapatrywanie, że religia należy do przedmiotów prywatnych, że należy ją zatem szanować, ale bynajmniej nie popierać jako konieczność państwową. Wobec wszystkich tych możliwości trafniemi są następujące uwagi artykułu, który się rozpisuje o następstwach wyboru Prezydenta Państwa przy pomocy powszechnego głosowania. Stoi w nim tak:

Mimo, że Polska jest krajem katolickim, to jednak przy wyborach na prezydenta mogą wyjść rozmaici masoni, popierani przez mniejszości i lewicę, którzy z katolikami będą postępować w katolickiej Polsce tak, jak Calles w Meksyku. Tembardziej to jest możliwe, iż obecni zwolennicy powszechnego wyboru prezydenta pragną

Przed kongresem eucharystycznym w Częstochowie.

Do „Krak. Kur. Ilustr.” donoszą:
W dniu 7-go września przybywa do Częstochowy prymas Polski ks. kardynał Hlond, oraz ks. kardynał Kakowski i nuncjusz apostolski arcybiskup Marmaggi. Na powitanie ksiąg kościoła ustawiony zostanie szpaler od dworca kolejowego, aż do Jasnej Góry.

Za dostojnikami kościelnymi posuwać się będzie procesja. Celebrans, biskupi i duchowieństwo oraz do 15.000 uczestników procesji wejdzie do katedry.

Utrzymaniem porządku zajmą się strażnicy, które zjadą w sile 1500 osób, policja i częścio wojsko. Dworzec kolejowy będzie udekorowany przez cały czas uroczystości. Staraniem kolejarzy na moście wybudowana zostanie brama tryumfalna. Całe miasto tonąć będzie w powodzi kwiatów i świateł. Wieża Jasnogórska, kościoły będą iluminowane setkami lamp.

Program kongresu jest p. i. następujący: Po przyjeździe prymasa Polski w dniu 7-go wrze-

śnia o godz. 7-mej wieczorem odbędzie się na Jasnej Górze wystawienie Najśw. Sakramentu i odśpiewane zostanie „Veni creator”, poczem przejdzie procesja a następnie ks. Biskup dr. T. Kubina wygłosi przemówienie.

W dniu 9-go września w godzinach rannych nabożeństwa na Jasnej Górze, o godz. 9 rano wielka procesja z Jasnej Góry do katedry, gdzie nabożeństwo celebrować będzie ks. arcybiskup Sapieha, kazanie przez megafon wygłosi ks. Biskup Okoniewski.

Popołudniu zaś odbędzie się święto robotników z procesją robotniczą z katedry na Jasną Górę, gdzie ks. Biskup dr. Kubina wygłosi kazanie na temat: „Chrystus - Robotnik”. Kongres zakończy się uchwaleniem rezolucji i odśpiewaniem „Te Deum”, oraz „Boże coś Polskę”.

Kongres zapowiada się bardzo interesująco i spodziewane jest przybycie około 300.000 wiernych z całej Polski.

Odpowiedź polska, wręczona Litwie.

W sobotę wyjechał do Kowna z odpowiedzią rządu polskiego dla rządu litewskiego radca Szu-

mlakowski, który w niedzielę wieczorem wręczył Waldemarasowi odpowiedź rządu polskiego.

Komunistyczne wojska w Mandżurji.

Z Pekinu donoszą że sowiecka konnica mongolska pod rosyjskim generałem Sułkowskim wkroczyła do Mandżurji w pobliżu miasta Hailar i przerwała ruch chińskiej kolei wschodniej. Obcokrajowcy uciekają w popłochu. Wojska so-

wieckie mają liczyć 5000 chłopów. Sowiety zamierzają ludność Mandżurji pobudzić do walki za przyłączeniem Mandżurji do Chin. Będzie to okazją dla Japończyków dla umocnienia swego panowania w Mandżurji i dla tłumienia rozruchów.

Nowy król w Europie.

Parlament albański zamierza z dniem 25 sierpnia lub 1 września obwołać prezydenta Achmeda Zogula królem albańskim.

Albańskie koła polityczne zapewniają, że na poufne zapytanie, poczynione w tym kierunku u mocarstw, otrzymały odpowiedź przychylną.

Deficyt bilansu handlowego.

Bilans handlowy za miesiąc lipiec wynosi w przywozie 288 milionów zł, w wywozie zaś 200 milionów zł.

Niedobór bilansu handlowego za lipiec wynosi więc 88 milionów zł.

Papieże przeciwko zepsuciu obyczajów.

W tych dniach w sali konsystorza watykańskiego odczytano dekret o cnotach czcigodnej Frassinati, założycielki zakonu św. Doroty. Przy tej okazji wygłosił Papież przemówienie, w którym powiedział, iż świat kobiecy powinien brać z tych cnot przykład. Smutny widok, jaki przedstawiają obecnie kobiety, które zapomniały o najcenniejszych darach Boskich o wstydlivości i obyczajności sprawia mu niewymowną przykrość.

Bolesne jest to bardzo, mówił dalej Ojciec św. iż próżność kobiet zaćmiewa w nich rozumienie wyższych celów i że próżności tej ulegają nie tylko te kobiety, które jedynie gonią za uciechami tego świata, ale również i te które uważają się za dobre katoliczki.

Indje żądają wolności.

Nacjonaliści hinduscy złożyli w parlamencie indyjskim wniosek, domagający się własnych rządów, jakie posiadają inne kolonie angielskie za morzem. We wniosku powiedziano, że nadeszła już po temu odpowiednia pora.

temu nowemu prezydentowi dać władzę całkowitą nieograniczoną i nadać mu prawo mianowania rządu niezależnie od woli Sejmu i Senatu, czyli uniezależnić od kontroli przedstawicieli społeczeństwa.

Trudno nam tylko zrozumieć ślepotę niektórych kół „jedynki”, które mają nawet i dobrych Polaków i katolików, a tego grożącego Polsce niebezpieczeństwa, w razie powszechnych wyborów na prezydenta, zrozumieć nie chcą, czy nie umieją.

Nie dajmy się usypiać zapewnieniami tych czy innych ludzi, czy fałszywym przedstawianiem rzekomej poprawy gospodarczej, czy politycznej, ale baczmy pilnie, by nam przy zmianie Konstytucji nie narzucono pętli na szyję, którą potem rozerwać będzie trudno.

Kierownik województwa pomorskiego.

P. Lamot przybył w niedzielę do Torunia i w poniedziałek objął urządowanie.

„Piast” za silnym rządem i za wolnością Sejmu.

Klub poselski partji „Piast” wypowiedział się za równowagą władzy wykonawczej i ustawodawczej. Rząd powinien być silny i trwały, równocześnie zaś Sejm powinien mieć pełną kontrolę nad rządem oraz pełną władzę co do ustanawiania praw, bo tylko w ten sposób może być praworządność w państwie.

„Piast” jest przeciwny wszelkiemu okrojeniu praw narodu lub obaleniu Sejmu.

Niech dzieci Wasze, kochani Rodzice nie zagnają alkoholu, który niszczy nie tylko jednostkę lecz zgubić może cały naród — gdy bez trzeźwości żaden Naród nie może istnieć na świecie. Trzeźwość niech zapanuje w domu, a jeśli będzie trzeźwość, będzie zgoda i miłość — których to cnót wielce jeszcze potrzebujemy.

Golub, pow. wąbrzeźki. (Brzydkie stosunki w Radzie Miejskiej.) Tutejsza Rada Miejska składa się z 6 radnych N. P. R-u, 2 radnych Piasta, 1 żyda i 3 radnych z Klubu Obywatelskiego. Po ustąpieniu ze stanowiska przewodniczącego Rady p. Bartoszewskiego (NPR), obrano na jego miejsce kierownika szkoły p. Górskiego, członka klubu obywatelskiego. Nowy przewodniczący kilka już razy zwoływał posiedzenie, ale do obrad nie doszło, ponieważ członkowie z innych ugrupowań... bojkotują Radę Miejską i na posiedzenia nie przychodzą. A tymczasem cierpią na tem porządku miejskie, żydki z Kongresówki wykupują jedną posiadłość po drugiej i poważnie zagrażają dotychczasowemu polskiemu charakterowi miasta. Mają już nawet swego przedstawiciela w Radzie Miejskiej. Wstyd, panowie „ojcowie miasta”! Czas byłby zaprzestać partyjnicstwa i wziąć się energicznie do ratowania zagrożonej polskości miasta.

Podgórz, pow. toruński. (Kupił od złodziei własne żyto.) Pewien handlarz zbożowy kupił od złodziei za tanie pieniądze żyto, pochodzące z

kradzieży. Jakież niemile było jego zdziwienie, kiedy dowiedział się od policji, że kupił żyto, skradzione przed pewnym czasem z jego własnego śpichlerza. Jeszcze niemilsza będzie rozprawa sądowa, na której staną jako oskarżeni tak złodzieje, jak i niefortunny paser... własnego żyta.

Strzepecz, pow. morski. (Nieszczęśliwy wypadek.) Powracający rowerem ze Strzepecza 18-letni młodzieniec Hewelt z Żębłowa został najechany przez nieostrożność przez furmankę jadącą ze Strzepecza do Łebna. Woźnica zauważywszy, iż rowerzysta został dotkliwie pokaleczony, zamiast udzielić mu pomocy względnie odwieźć go do domu, podciął konie i odjechał. Dopiero przejeździ znaleźli nieszczęśliwego w przydrożnym rowie. Helwelta oddano opiece lekarskiej, a nieludzkim woźnicą G. z Łebna zajęła się policja.

Skarlin, pow. lubawski. (Trzy konie utonęły.) We wtorek, 7 bm. w jeziorze skarlińskim utopiły się trzy konie, własność rolnika Antoniego Marszelewskiego z Mikołajek. Służący pojechał po wodę do jeziora i wjechał w wodę, przyczem jeden koń upadł, pociągając dwa inne razem z wozem. Ciężki wóz wciągnął konie w odmęt jeziora. Służący sam się wyratował. Nim właściciel przybył na miejsce wypadku, konie już znikły pod wodą. Wydobyto je dopiero później w odległości 25 mtr. od brzegu. Poszkodowany ponosi szkodę na około 3000 zł.

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Dolary Stanów Zjedn. (1 dolar)	8,85
Franki francuskie (100)	34,69
Franki szwajcarskie (100)	170,10
Funty angielskie (1 f)	43,10
Korony czeskie (100 k)	26,31
Liry włoskie (100 lirów)	46,44
5 proc. pożyczka dolar.	94,75
6 proc. 19 ¹⁰ / ₂₀	85,75

Gdańsk (w guldenach.)

Dolar	5,14
Złoty (100 złotych)	57,82
Przekazy na Warszawę (.)	57,72
100 marek rentowych	122,90
Mact	25,01 ⁵ / ₈

RUCH w TOWARZYSTWACH.

TOW. PAŃ ŚW. WINCENTEGO A PAULO. Następne zebranie Tow. Pań św. Wincentego a Paulo odbędzie się dopiero w środę, dnia 29 sierpnia rb. Zarząd.

TOW. GIM. SOKÓŁ. Otdąd odbędzie się regularnie ćwiczenia na zlot sokolstwa pomorskiego w Poznaniu dla oddziału męskiego co wtorek i czwartek od godz. 8.15, dla oddziału żeńskiego w środę i piątek od godz. 8.15 wieczorem. Członków ćwiczących wzywa się do stawienia się w komplecie. Zarząd.

Redaktor naczelny: DYONIZY KOWALSKI.

Dział stroju.

Na czas przejściowy polecam

filcowe kapelusze damskie, najmodniejsze kolory, taksamo czapki baskowe, szaliki jedwabne

Juljusz Schreiber

Chojnice — Rynek 17 — Tel. 48.

KINO NOWOSCI

W poniedziałek i wtorek 20 i 21 o godz. 8.30

Kobieta szpieg

Wspaniały dramat wytwórni francuskiej w 12 aktach z życia rosyjskiej arystokracji, na wygnaniu w Francji. Sąd wojenny! Wstrząsające sceny! Napięcie wstrzymujące oddech w piersiach. 1747

Ceny zwykłe! Cbiód na sali!
Od czwartku:

Baron Cygański z Lya Marą.

Wielki wieczór hypnozy i sugestji
mistrza światowej sławy

Bellachini

odbędzie się
we wtorek, dnia 21. VIII. 28. w sali
Hotelu Centralnego.

Początek o godz. 8-mej wieczorem.
Bilety wcześniej do nabycia w księgarni
„Dziennika Pomorskiego”.

Przyjmujemy zamówienia na

Uspulum

bejc zbożowy, suchy i mokry
Ogorzelińskie Młyny T. z o. p.
Chojnice 1739

PIANINA

od artystów uznane, premjowane
ZŁOTYM MEDALEM
kupuje się najkorzystniej

w Centrali Pianin
Bydgoszcz

Tel. 17-38. ul. Pomorska 10. Tel. 17-38.
Ceny bezkonkurencyjne.
Dogodne warunki zapłaty.
Zastępstwo: Łódź i Lwów.

Prima
olej maszynowy
i cylindrowy,
najlepszy
tran koronowy
(Kronen-Tran)
smarę do wozów
poleca
Albert Ludwig.

Poszukuje się zaraz

parobka.

Knoll
Angowice. 1742

Pokój
umeblowany
poszukuje się od zaraz.

Łaskawe zgłoszenie pod
Eksped. Dzien. Pom.

Ocet winny
i silny
spirytus ortowy
poleca 1736
Albert Ludwig.

Pomocnik piekarski

może się zaraz zgłosić
Glüser Nowacerkiew.

Na gburckie gospodarstwo
poszukuje się starszej

dziewczyny,

która potrafi zastąpić wła-
ścicielkę w jej nieobecności.

Poszukuję
robotników

Landowski, budowlany
Chojnice. 1741

Żurnale

sezonowe
na rok 1929

poleca

Księgarnia
Dziennika Pomorskiego

Pantofle drewniane

hurtownie oddaje po cenach jak najtańszych

St. Chylewski
Warszawska 3.

Trumny

Jak i wybicia do trumien
wykonanie pierwszorzędne,
mam stale na składzie po
umiarkowanych cenach.

Fr. Kiedrowski
magazyn mebli i trumien

1711 ul. Człuchowska 6. ul. Człuchowska 6.

